

PARAGRAFTA KONU

Paragrafta üzerinde **durulan kavram, olay, durum, duygu ve düşünce** konuyu oluşturur.

“**Parçada ne anlatılıyor?**” sorusu konuyu verir.

NOT Metnin yazılış amacı ana düşünceyi verir.

Paragrafta **en çok neyden bahsediliyorsa** muhtemelen konu da odur.

Sorular Nasıl Gelir?

- ➔ 1. Bu parçanın konusu aşağıdakilerden hangisidir?
- ➔ 2. Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmiştir?
- ➔ 3. Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?
- ➔ 4. Bu parçada hangisinden yakınılmaktadır?

Nelere Dikkat Edeceğiz?

- ➔ 1. Paragrafta **en çok tekrar edilen** ifadelere dikkat edilmeli.
- ➔ 2. Paragrafa “**Ne anlatılıyor?**” sorusuyla yaklaşılmalı.
- ➔ 3. Paragrafın **ilk kısmı konunun ipuçlarını** içerir.
- ➔ 4. **Metnin ilk kısmında ifade edilen düşünce genele yayıldıysa cevap olarak değerlendirilebilir.**
- ➔ 5. Parçanın **geneline yayılmayan yargıyı cevap olarak almayın!**

ÖRNEKLER

1. Küçük çocuklar sağlıklı beyin gelişimini tamamlamak için uykuya ihtiyaç duyarlar. Aynı zamanda büyüme hormonları uyku sırasında salgılandığı için fiziksel gelişimleri de iyi bir uykuya bağlıdır. Uyku, beynin gün boyu karşılaştığı bilgiyi işleyerek pekiştirmesini sağlar. Çocuklar uyurken beyinleri bilgisayarın sabit diskleri gibi çalışır. Beyni biçimlendirir, ortalığı toplar, gereksiz bilgileri çöpe atar, gerekli olanları uygun bir yere kaldırır. Uyku kalitesi ve süresi, belleğin sağlanması için büyük öneme sahiptir. Yetersiz uykunun çocukların sağlığı ve gelişimi üzerinde pek çok olumsuz etkisi vardır. Çocukların davranışları, dikkatleri, öğrenme kapasiteleri, bellek yapıları, duygusal sağlıkları ile bağışıklıkları uykusuzluktan etkilenir. Çocukların uyku ihtiyaçları yaşlarına göre değişkenlik gösterir.

Bu metnin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çocuk beyninin çalışma sistemi
- B) Büyüme hormonunun önemi
- C) Beyin gelişimi ve uyku
- D) Yetersiz uykunun etkileri
- E) Uykunun çocuklar için önemi

Bize Destek Olmak İçin Bu Notların Kitap Halini Satın Alabilirsiniz.

ÖRNEKLER

2. Kuan-Tzu'nun;

Bir yıl sonrasını düşünüyorsan tohum ek,
Ağaç dik on yıl sonrası ise tasarladığın.
Ama yüz yıl sonrası ise düşündüğün, halkı eğit.
Bir kez ürün verir ekersen tohum,
Bir kez ağaç dikersen on kez ürün verir,
Yüz kez olur bu ürün eğitirsen halkı.
Balık verirken bir kez doyurursun halkı.
Öğretirsen balık tutmasını hep doyar karnı.

dizelerinde üzerinde durulan konu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Halkın geleceği ve dünya görüşü kazanması
- B) Yararlı yurttaşlar yetiştirmenin önemi
- C) Halka karşı aydın sorumluluğu
- D) Halkı eğitmenin önemi
- E) Eğitimde toplumsal eleştiri

ÖRNEKLER

3. Hiç beklemediğimiz bir anda ve istemediğimiz hâlde kendimizi tutamaz, bedenimize söz geçiremez, ağlayabilir ya da gülebiliriz. Oysa ellerimiz, bacaklarımız biz istemeden hiçbir şey yapamaz. Ancak kahkaha ve gözyaşı öyle değil, bizi dinlemezler, onlara sanki zihnimizden bağımsız olarak beden veriyor. Gözyaşları, söyleyemediğimiz sözcüklerdir; gözlerden taşan tuzlu sözcükler... Bazen gözyaşlarımızın ne anlama geldiğini biz de çözemeyiz. Belki de nedenlerini çok sonra anlarız. Örneğin, bir arkadaşımızın anlattığına kendimizi zorlayarak gülmeğe çalışmak ya da yaptığı bir hataya "numaradan" ağlamaya çalışarak affettirmeye uğraşmak yalancı kahkaha ve gözyaşlarıdır. Bunlar gerçek kahkaha ve gözyaşları ile ilgisi olmayan sahte gözyaşları ve gülüşlerdir; böyle yapmak dalga geçmenin, incitmenin, küçük düşürmenin ve aşağılamanın en etkili yollarındandır.

Bu parçanın konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nedensiz ağlamanın ve gülmenin normal karşılanması gerektiği
- B) Gözyaşının ve kahkahanın iradeye bağlı olarak kontrol edilemeyeceği
- C) Hiçbir organımızın zihnimizden bağımsız olarak hareket edemeyeceği
- D) Her hareketimizin bir gerçek bir de sahte olanının bulunduğu
- E) Sahte gözyaşları dökmenin insan için küçük düşürücü bir davranış olduğu

Bize Destek Olmak İçin Bu Notların Kitap Halini Satın Alabilirsiniz.

ÖRNEKLER

4. Düşünme, konuşma, yazma... Bir dilde bu üç iş, at başı birlikte gitmez de konuşma dili başka, yazma dili başka olursa o dilde doğru bir düşünüş var olmaz. İşte Osmanlıca... Nice yüzyıllar, bir yanda ulus öbür yanda okuryazarlar, başka başka dil kullandılar. Okuryazarlar da konuşurken başka, yazarken başka bir dildeydiler. Bunun içindir ki bu çağlarda aramızdan başka ülkelerde de tanınmış değerli büyük düşünenlerimiz çıkmadı. Atatürkçü dil değişiminin kalın çizgisi; düşünmede, konuşmada, yazmada öz Türkçeye varmaktır. Hepimizin ilk önce yapacağı iş, beynimizin içeri Türkçeleştirmek olmalıdır. Öz Türkçe düşünmeye kendimizi alıştırmaksızın, ne güzel Türkçe söyleyebiliriz ne de güzel Türkçe yazabiliriz. Bu bakımdan Atatürkçü dil değişiminin en korkunç düşmanı, konuşma dilinin başka, yazma dilinin başka olmasıdır. Bu başkalıktan, bu ikilikten çok çekinmeliyiz. İki dil, konuşma ve yazma, başka başka olursa Osmanlıcanın uğradığı sona gideriz, demektir.

Bu parçada "dil" ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmiştir?

- A) Konuşma ve yazma arasındaki fark her daim değişken olmalı.
- B) Türkçe, her şeyden önce yabancı sözcüklerden arındırılmalı.
- C) Yazma ve konuşma dili arasındaki fark dile zarar verir.
- D) Atatürkçü düşünceye göre eski konuşma diline sahip çıkmalıyız.
- E) Öz Türkçe konuşabilmek için yazmayı da bilmemiz şarttır.

CEVAPLAR

1	2	3	4
E	D	B	C

3. 5. Eleştiri ve deneme romandan bile daha çok zaman gerekir-tirir. Çünkü kişisel yaratma gücünün epeyce ötesinde ger-çekleşen yoğun, kesintisiz okuma ve yorumlama etkinliği çok zaman alır. Üstelik okunup yararlanılacak kitapların sayısını bile bilmiyorken... Öte yandan bir de mizacınız yatkın olmalıdır düşünce üretimine. Eleştiri ve denemede-ki düşünce üretiminde, karşınızdaki yazınsal metni ya da bütün kültürel olguları yeniden yorumlamanın tek yolu olan soyutlamayı kendiliğinden kullanacak kertede içselleştirmiş olmanız gerekir.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerin hangisi söylene-bilir?

- A) Eleştiri ve deneme türleri, daha çok zaman aldığı ve zi-hinsel bir uğraş gerektirdiği için romandan daha önemli sayılmalıdır.
- B) Eleştiri ve deneme yazarken tüm edebî metinleri ve kültürel kavramları yorumlayıp düşünce üretmek kolay bir iş değildir.
- C) Kişisel yaratma gücünü ortaya koyarak bir ürün meydana getirmek, diğer türleri oluşturmakla karşılaştırılmaya-cak kadar zor bir süreçtir.
- D) Yazınsal bir metni yorumlarken soyutlama yapabilen okuyucu, başarılı bir okuma etkinliği gerçekleştirmiş demektir.
- E) Eleştiri ve deneme, öğreticiliğe dayanırken roman, kur-gusal dünyanın bir parçası olarak kalmıştır.

Bize Destek Olmak İçin Bu Notların Kitap Halini Satın Alabilirsiniz.